

שיחות הר"ן קט"ז

שאיני מקימם הם ושלום מצד נמוסיות ודרך ארץ כי אם "מצותיך ארזיך" שאני רץ לקים מצוותיך שגזרת עלינו בתורה. ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (יבמות ס"א ע"א): "ישראל קרויים אדם ואין העכו"ם קרויים אדם". כי אדם הוא ראשי תבות דרך מצוותיך ארזיך כי ישראל עם קדוש אפלו המצוות שהם מצד השכל ודרך ארץ, גם אותם המצוות אינם מקימים מצד הישר כי אם מחמת מצוות התורה הקדושה כנ"ל. ועל כן הם קרויים אדם בחינת דרך מצוותיך ארזיך וכו' כנ"ל:

הנה בראש השנה עיקר העבודה היא 'אמרו לפני מלכיות – כדי שתמליכוני עליכם' (ר"ה לב ע"ב), היינו שכל יהודי צריך להמליך את הקב"ה עליו, ולקבל עליו לשמור ולעשות ולקיים את כל התורה והמצוות שמקיים מפני שכן ציוה לו המלך וזהו רצון המלך הבורא ית' שמו, ולא משום שהשכל הישר מחייב להתנהג כן. והנה הענין הזה מתגלה ביתר שאת בראש השנה, דהנה הרבה אנשים תמהים על מה שכתבו צדיקים ובפרט על מה שהפליג בכתבי רבינו זיע"א (לקו"מ קמ"א סימן ס"א ר"א, בתרא-סימן מ' צ"ד) בגודל הענין של הנסיעה לצדיקי אמת על ר"ה, ושואלים האנשים האלו הרי זה היפך שכל הישר

אחד היה מדבר עמו והיה משבח את איש אחד שמתנהג בישר ואמר עליו בלשון אשכנז שהאיש הזה הוא ארינטיך (אדם ישר). ענה הוא זכרנו לברכה ואמר: שעל איש ישראלי אין שייך לומר ארינטיך. כי אומות העולם יש להם הנהגות נמוסיות מה שהשכל והישר מחייב, שזה נקרא ארינטיך. אבל ישראל עם קדוש אפלו אלו המצוות שהם מצד דרך ארץ מה שהישר והשכל מחייב אפלו אלו המצוות אין עושין מחמת דרך ארץ מצד חיוב השכל והישר, רק מגזרת המלך הבורא יתברך שמו שצוה עלינו בתורתו לעשות כך:

וזוה שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים קי"ט, ל"ב): "דרך מצוותיך ארזיך". היינו שאפלו המצוות וההנהגות שנקראים דרך דהינו שהם מדרך הארץ שמצד הדרך ארץ והישר מחויבים להתנהג כך, כגון לבלי לגזל את חברו וכיוצא בזה. ואמר דוד המלך עליו השלום, שאפלו אלו המצוות שהם בחינת דרך כנ"ל – "מצוותיך ארזיך". היינו שאינו מקים מצד דרך ארץ, כי אם מחמת מצוות התורה הקדושה. וזהו "דרך מצוותיך ארזיך" שאפלו המצוות שהם בחינת דרך שהם מצד דרך ארץ וכו' כנ"ל אף על פי כן "מצוותיך ארזיך"

שביל בשמים שמשם ממשיך על עצמו גילוי אלקות, וכמו שמצינו בדברי חז"ל (שבת ק"ח ע"ב) אמר ליה רב יוסף לרב יוסף בריה דרבה אבוכ במאי זחיר טפי אמר ליה בציצית, ואומר רבינו האריז"ל (עין שער הגלגלים קדמה ט"ז) שזהו"ר הוא מלשון הארה וגילוי, היינו שלכל צדיק יש דרך ומצווה מיוחדת שעל ידה ממשיך על עצמו אורו ית' ורוח הקודש, ור' מרדכי מנדבורנא אמר שהוא מצא את ענין הצדקה שעל ידו זכה להמשיך ע"ע גילוי אלקות, משא"כ כל העולם אף שמקיימים מצוות צדקה ועושים חסד אחד עם זולתו, אך עושים כל זה בבחינת מצוות אנשים מלומדה ומקיימים זאת בתור נימוס ודרך ארץ, וצריך באמת לידע שכל מצווה שהוא מקיים זה אך ורק בשביל רצונו ית', ויבקש לעשות מצוות צדקה בכדי להתדבק בדרכיו, וכן בכל מצווה שמקיים יעשה אותה בגלל שכן רצונו ית', ועי"כ יזכה לגילוי וההארה גדולה מאוד.

ובאמת כל יהודי הוא מלא במידות טובות ובפרט עובד ה' שכולו חן וחסד, והשי"ת אוהב מידות טובות ואת מצוות כיבוד אב ואם יותר מן הכל, וצריך לכבד את ההורים כתכלית הכיבוד דהקיש הקב"ה כבודם לכבודו (פנהדרין נ' ע"א), אך הקב"ה רוצה שנקיים כל אלו המצוות משים שהוא המלך מצווה על כך ולא משום שזהו נימוס והנהגה יפה אלא דכן הוא רצונו הפשוט, ולפיכך במקום שזה אינו רצונו הפשוט אזי חייבים לבטל את כל הנימוסים שבעולם כדי לעשות את רצונו הפשוט, והרי התורה דרכיה דרכי נועם וכל

לשמוע בקול הצדיק כי הרי אתה גורם ע"י נסיעתך להוריד ובני ביתך צער ועגמת נפש גדול עד מאד, וא"כ איך יתכן הדבר שע"י עניין כ"כ גדול וקדוש – לשמוע בקול הצדיקים, ולנסוע אליהם על ר"ה, ייגרם צער ועגמת נפש כ"כ לזולתו, ועוד הם מוסיפים להקשות שהרי דרך ארץ קדמה לתורה והעיקר והיסוד לכל דבר שבקדושה הוא מידות טובות. ובאמת אין הכי נמי המידות הם עיקר ויסוד האדם, וכ"ש מצוות כיבוד אב ואם שהוא מצווה חמורה שבחמורות והזוהר הק' הפליג בגודל מצוות כיבוד אב ואם וכותב שיהודי מקבל חצי שכרו על התורה וחצי שכרו הוא מקבל על מצוות כיבוד אב ואם, וא"כ האיד כתבו הספרים הק' שצריך לנסוע לצדיק בר"ה ודייקא ביום הדין לגרום עגמת נפש וצער לזולתו.

אלא הענין הוא: שכבני ישראל קיבלו את התורה הק' הם קיבלו אותה על מנת לעשות את כל מה שציווה עליהם הבורא ית' שמו בתמימות ובפשיטות, ולא מצד שיש במצוות איזה ענין של נימוסיות וחק, ולא מקיימים את כל המצוות ובכללם כיבוד אב ואם בשביל שהיא הנהגה יפה וראויה, ורק אומות העולם מקיימים כיבוד אב וכו' רק מצד נימוסיות וחיוב השכל הישר. משא"כ ישראל שחביבים עליהם כל מצוות הבורא ומקיימים אותם ע"מ להתדבק בבורא ית"ש ביתר שאת וביתר עוז, וע"ד שהרה"ק ר' מרדכי מנדבורנא היה אומר: שהוא מצא פינה בשמים "והוא מילא אותו בחלות" היינו שהיה מחלק חלות לעניים ועי"כ זכה לרוח"ק, דהנה לכל צדיק יש לו

יתרבה השלום, ובזה שנוסע לצדיק ומתבטל לצדיקים מזה עצמו נמשכים כל ההשפעות טובות שבעולם ונשפע ברכה חיים ושלום וגילוי אלקותו ית' ביתר שאת, דכל המצוות אנו מקיימים רק בשביל להמליך את הקב"ה עלינו ולא בשביל נימוס, וצריך לילך לפי הדעת של צדיק האמת ולפי זה לידע מה רצונו הפשוט של הקב"ה וממנו יצא רק טובה וברכה, כי הקב"ה הוא הבעל הבית האמיתי בעולם והכל תלוי במאמרו. וישנם הרבה אנשים שנראה להם מצד שכלם שאיזה מצווה בתורה הוא כנגד השכל הישר כגון בענין קדושת עיינים שנראה משוגע בעיני הבריות וכו', ואומרים שצריכים ח"ו לא לשמוע בקול התורה מפני דרכי שלום, אך ח"ו מהאי דעתא משבשתא וכל יהודי צריך להתבטל לרצון התורה הק' ויידע שכל מה שהתורה אומרת הוא הוא הדרך הישר והרצוי. ובפרט באלו הימים צריכים אנו להמליך את השי"ת בכל העולם ע"י שנתנהג בתמימות ופשיטות ונקיים את רצונו ית', וכן נהגו הצדיקים שעל כל תנועה ותנועה בחנו אם הוא על פי ההלכה ואם זה רצון ה' שינהג כך, ועי"כ המליכו את השי"ת בכל אבר ואבר, והשי"ת יעזרנו שנזכה להמליך אותו עלינו על כל שיפא ושיפא, ונזכה לכתיבה והתימה טובה ולביאת גוא"צ במהרה בימינו אמן סלה.

נתיבותיה שלום (משלי ג', ז'), והתורה נקראת שלום כמו"ש (תהלים כ"ט, י"א) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום, ות"ח מרבים שלום בעולם (ברכות ס"ד ע"א), וכמו שכתב הרמב"ם (הלכות חנוכה פרק ד' הלכה י"ד) שכל התורה לא ניתנה רק בשביל לעשות שלום בעולם, והקב"ה שמו שלום (שבת י' ע"ב) והוא אוהב שלום, ולפיכך צריך האדם לדעת בידיעה ברורה שאם יקיים את מצוות התורה בפשיטות ובתמימות אינו צריך לירא ולפחד פן יצא מזה תקלה וקטטה כי סוף דבר יבוא עי"כ שלום אמיתי בעולם, ויתרבה האחדות בין נשמות ישראל, ויתגלה אור ה' בעולם ביתר שאת וביתר עז.

והנה אצל כל יהודי יש לפעמים ניסיונות שאפי' שמאמינים בהקב"ה אך לפעמים לא הולכים בדך האמונה בתכלית, ומחשיבים בעיקר את הנימוסיות ומציאת החן וחסד בעיני בני אדם, אך צריך לדעת שהעיקר הוא להמליך את הקב"ה בתכלית ההמלכה, ולחשוב ולהתבונן בכל דבר מה רצונו הפשוט ממני על פי ההלכה וע"פ דעת הצדיקי אמת, ואזי אדרבה מכך יימשכו כל ההשפעות טובות בעולם כמו"ש (דברים י"א, י"ג) והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי וכו' אז ונתתי עשב בשדך – היינו שירדו כל ההשפעות טובות שבעולם וגם

